

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. zijne Excellentie drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Per e-mail verzonden.

Den Haag, 20 juli 2021
Ref.: OJ/SVK/902-0720

Betreft: Reactie op de consultatie van de concept- Nota van Wijziging van de ‘Verzamelwet SZW 2022’ en het concept wijzigingsbesluit ‘Besluit beslagvrije voet’.

Excellentie,

In goede orde ontving de KBvG de concept- Nota van Wijziging van de ‘Verzamelwet SZW 2022’ en het concept wijzigingsbesluit ‘Besluit beslagvrije voet’. Wij waarderen de geboden mogelijkheid om op deze stukken te reageren en maken graag gebruik van die geboden mogelijkheid.

Het mag als bekend worden verondersteld dat de KBvG zich ten eerste kan vinden in de mogelijkheid om de beslagvrije voet op vereenvoudigde wijze te kunnen communiceren in gevallen zoals in de consultatiestukken beschreven. Het voorstel zal bijdragen aan een betere bescherming van de beslagvrije voet en zal tevens binnen de uitvoeringspraktijk tot vereenvoudiging leiden.

In de hierna te benoemen punten, zullen dan ook voornamelijk opmerkingen van technische aard worden gemaakt, nadere verduidelijking of nuancering gevraagd worden, of zal op (vermoedelijke) verschrijvingen worden gewezen.

Nota van wijziging ‘Wettekst’:

Onderdeel A:

- Hier wordt terecht voorgesteld om in artikel 475ab lid 1 Rv tot een aanvulling te komen van de artikelen die van overeenkomstige toepassing worden verklaard.

Het lijkt evenwel meer voor de hand te liggen om in plaats van “*artikel 475dc, 475db,*” te spreken over: “*artikel 475**db**, 475**dc**,*”.

Onderdeel B:

- Hier wordt terecht voorgesteld om aan artikel 475d Rv een zevende lid toe te voegen waarin, kort gezegd, de leden 2 en 3 buiten toepassing worden verklaard in de situaties waarin sprake is van opgave van de beslagvrije voet als bedoeld in artikel 475dc lid 2 Rv.

Wanneer de mogelijkheid wordt geboden om de beslagvrije voet als percentage van de van toepassing zijnde bijstandsnorm op te geven, zal het voor een beslagene in de regel immers feitelijk effectloos zijn om een wijziging in leefsituatie of inkomsten door te geven aan de coördinerende deurwaarder (CDW) wanneer de beslagene een bijstandsuitkering blijft ontvangen nadat van een dergelijke *'structurele wijziging van omstandigheden'* (zoals bedoeld in artikel 475d lid 3, onderdeel b, Rv) sprake is geweest.

Wanneer een beslagene bijvoorbeeld additionele inkomsten (uit loon) ontvangt naast zijn bijstandsuitkering, zal een wijziging in de hoogte daarvan niet van invloed zijn op het bedrag dat de uitkeringsverstrekker aan de CDW dient af te dragen vanuit het gelegde beslag.

Ook wanneer de hoogte van de uitkering wijzigt door een indexering van normbedragen, zal dit niet doorgegeven behoeven te worden. Door het communiceren van de beslagvrije voet als percentage van de bijstandsnorm, zal deze immers *'meebewegen'* met een geïndexeerde norm.

Zelfs wanneer de leefsituatie wijzigt (bijvoorbeeld wanneer een beslagene een echtgenoot als bedoeld in de Participatiewet krijgt of verliest), zal dat niet van invloed zijn op het percentage van de (nieuwe) bijstandsnorm waarop de beslaglegger of beslagene recht heeft wanneer ervan moet worden uitgegaan dat een dergelijke wijziging niet tot gevolg heeft dat er een geheel nieuwe rechtsverhouding leidt.

In uitzonderingsgevallen zal de wijziging van de leefsituatie echter wél moeten leiden tot een nieuw vast te stellen beslagvrije voet. Zelfs wanneer de beslagvrije voet is vastgesteld en opgegeven overeenkomstig artikel 475dc lid 2 Rv.

In toelichting op de Nota van wijziging wordt terecht gesteld dat opgave van de beslagvrije voet conform het voorgestelde artikel 475dc lid 2 Rv niet aan de orde kan zijn wanneer (bijvoorbeeld) sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 475e lid 2 Rv. In dát geval is immers niet sprake van een *'95%-situatie'*. Dit brengt met zich mee dat een beslagene het recht moet hebben om een beslagvrije voet op grond van artikel 475d lid 3, onderdeel b, Rv aan te laten passen wanneer zijn leefsituatie wijzigt in een situatie zoals bedoeld in artikel 475e lid 2 Rv.

In de huidige formulering van het nieuwe artikel 475d lid 7 Rv wordt met dat laatste nog niet in voldoende mate rekening gehouden. Thans wordt immers voorgesteld om (onder meer) artikel 475d lid 3, onderdeel b, Rv buiten toepassing te verklaren *'(...), indien de beslagvrije voet is opgegeven op de wijze, (...)'*. Dit zou impliceren dat wanneer opgave *'ex artikel 475dc lid 2' heeft plaatsgevonden*, de beslagene geen recht heeft om op grond van *'structurele gewijzigde omstandigheden'* een herberekening van de beslagvrije voet te vragen wanneer hij juist wenst mede te delen dat artikel 475e lid 2 Rv van toepassing is geworden. Dit zal echter niet bedoeld zijn.

Wanneer ervan uitgegaan moet worden dat door het wijzigen van de voornoemde leefsituatie geen sprake is van een nieuwe rechtsverhouding ten opzichte van de uitkeringsinstantie, verdient het wellicht aanbeveling om in plaats van *'(...), indien de beslagvrije voet is opgegeven op de wijze, (...)'*, als volgt te formuleren: *'(...), bij opgave van de beslagvrije voet op de wijze, (...)'*.

Hierdoor kun je tot uitdrukking brengen dat artikel 475d lid 2 en 3 (en daarmee dus tevens ‘onderdeel b’ van dat derde lid) alleen dán niet van toepassing zijn wanneer ook een nieuw vast te stellen beslagvrije voet (opnieuw) op de wijze als bedoeld in artikel 475dc lid 2 Rv opgegeven dient te worden. Juist dát is hetgeen het nieuwe artikel 475d lid 7 Rv (geheel terecht) beoogt te bewerkstelligen.

Nota van wijziging ‘Toelichting’:

- In de toelichting wordt op verschillende plaatsen (in zeer algemene zin) gesteld dat het voorgestelde artikel 475dc lid 2 Rv betrekking heeft op ‘uitkeringen op bijstandsniveau’. Dat is echter niet het geval! Het is immers niet voor niets dat in het (later te bespreken) voorgestelde artikel 10 ‘Besluit beslagvrije voet’ een uitzondering wordt gemaakt ten aanzien van de uitkeringen op bijstandsniveau (althans de aanvullingen tot bijstandsniveau) die de SVB uitkeert op grond van artikel 47a Participatiewet. Indien de beslagvrije voet immers opgegeven moet worden als percentage van de bijstandsnorm die de SVB hanteert ten aanzien van de AOW-gerechtigden, komt dat niet overeen met de daadwerkelijke hoogte van de beslagvrije voet, berekend op grond van het bepaalde in de artikelen 475d tot en met 475dc (lid1) Rv.

Gezien het bovenstaande, verdient het derhalve aanbeveling om in de navolgende zinnen in de toelichting aan te geven dat het om uitkeringen gaat die door ‘gemeenten’ worden verstrekt en dit derhalve toe te voegen in die na te noemen zinnen (zoals ‘vet’ gedrukt).

*‘De beslagvrije voet bestaat op grond van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) bij mensen die een (aanvullende) uitkering op bijstandsniveau **van de gemeente** ontvangen uit 95% van het netto inkomen inclusief vakantiebijslag (95%-regel, artikel 475dc Rv).’*

*‘Voor mensen die een bijstandsuitkering ontvangen **van de gemeente**, bedraagt de basisbeslagvrije voet op basis van artikel 475dc Rv (behoudens uitzonderingssituaties^[1]) standaard 95% van de voor hen geldende bijstandsnorm inclusief vakantiebijslag.’*

*‘Het betreffen in ieder geval de bijstandsuitkeringen op basis van de Participatiewet **van de gemeente**, de IOAW en de IOAZ.’*

- In de toelichting wordt in de vierde alinea op de tweede pagina ten onrechte over ‘vakantietoeslag’ gesproken. Dit dient te zijn : ‘vakantiebijslag’. Tevens ontbreekt in die alinea een ‘e’ in ‘(coördinerende) deurwaarder’.

- In de toelichting wordt gesuggereerd dat de ‘Regeling beslagvrije voet’ aangepast zou moeten worden wanneer het onderhavige voorstel in werking treedt. In de concept toelichting staat immers: ‘De wijziging voor deze situaties zal worden opgenomen in de Regeling beslagvrije voet’. Afgevraagd kan echter worden of dat noodzakelijk is.

[1] Hierbij wordt bedoeld op de specifieke beslagvrije voet voor in inrichting verblijvenden, de gemaximeerde beslagvrije voet voor schuldenaren zonder geregistreerd woonadres en de situatie dat vanwege een inkomstenvrijlating een hoger totaal netto bedrag aan de schuldenaar toekomt.

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

Hoewel het voor de hand ligt dat er in de modelmededeling aan de beslagene wordt medegedeeld dat de beslagvrije voet, kort gezegd, 95% van de betreffende bijstandsnorm betreft, biedt de modelmededeling zoals deze nu in bijlage 2 van de Regeling beslagvrije voet is opgenomen, voldoende ruimte om de komende communicatiewijze op te nemen. Onder 'Aanduiding hoogte beslagvrije voet' wordt immers aan de verschillende beslagleggende partijen de mogelijkheid geboden om vormvrij een tekst te formuleren hieromtrent.

Het is van belang dat de wijze waarop de beslagvrije voet wordt gecommuniceerd zo uniform mogelijk is. Voorkomen moet derhalve worden dat er, afhankelijk van specifieke situaties, specifieke modelmededelingen voorgeschreven worden. In dat kader wordt dan ook geadviseerd om de voornoemde zin in de concepttoelichting te verwijderen.

-In de een na laatste alinea van de toelichting staat ten onrechte: *'Hiertoe wordt bij artikel 475d een nieuw vierde lid ingevoegd'*. Dit dient te zijn: *'Hiertoe wordt aan artikel 475d een nieuw zevende lid toegevoegd'*.

-In de laatste alinea van de toelichting wordt enkel gesteld dat *'artikel 475db'* per abuis ontbreekt in artikel 475ab lid 1. Ten onrechte wordt niet verwezen naar artikel 475dc dat eveneens (terecht) in de wettekst wordt genoemd.

Wijziging Besluit beslagvrije voet 'Wettekst'

Onderdeel B:

- Blijkens dit onderdeel wordt voorgesteld om het bestaande artikel 10 van het Besluit beslagvrije voet te herformuleren. Hoewel het doel van deze wijziging duidelijk is en onderschreven wordt, dient opgemerkt te worden dat het huidige artikel 10 van het Besluit Beslagvrije voet als volgt luidt:

'Het derde lid van artikel 5.9 van het Besluit SUWI vervalt onder vernummering van het vierde en vijfde lid tot derde en vierde lid.'

Ook wanneer het voorgestelde artikel 10 wordt gewijzigd op de wijze zoals voorgeteld, dient buiten kijf te staan dat hetgeen door de formulering van het bestaande artikel 10 is bereikt, ook na de wijziging in stand blijft. Oftewel: Het (vroegere) artikel 5.9 lid 3 Besluit SUWI zoals dat tot 1 januari 2021 luidde, dient ook ná de wijziging van artikel 10 Besluit beslagvrije voet vervallen blijven.

Indien dat laatste niet zou worden bereikt, verdient het aanbeveling om het voorgestelde artikel 10 'in te voegen' onder vernummering van het bestaande 'artikel 10 tot en met 12' tot 'artikel 11 tot en met 13'.

Wijziging Besluit beslagvrije voet 'Toelichting'

Zoals ook reeds ten aanzien van de toelichting op de Nota van Wijziging werd opgemerkt, wordt ook in de toelichting op het Wijzigingsbesluit ten onrechte gesuggereerd dat 'alle bijstandsuitkeringen' conform het bepaalde in het voorgestelde artikel 475dc lid 2 Rv opgegeven behoort te gaan worden. De tekst van het voorgestelde artikel 10, onderdeel a, geeft echter (terecht) aan dat dit 'te kort door de bocht is gesteld.

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

Het verdient derhalve ook hier aanbeveling om in de navolgende zin te expliciteren dat het enkel de uitkeringen op bijstandsniveau betreffen die niet met inachtneming van de 'AOW-norm' worden verstrekt en derhalve de navolgende zin aan te vullen zoals hieronder 'vet' gedrukt:

*'Het betreft uitkeringen **van de gemeente** op basis van de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).'*

Uiteraard ben ik ten zeerste bereid om naar aanleiding van het bovenstaande nader in te gaan wanneer dat gewenst is.

Wij vertrouwen u hiermee geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

mr. O.M. Jans, bestuurslid KBvG